

Omkostnings- vurdering af SibworkS

Oktober, 2017

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 18, 1.
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Forfatter: Center for Data, Analyse og Metode
Udgivet 05-10-2017

Download eller se sti til rapporten på www.socialstyrelsen.dk.
Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse af kilde.

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Kort om metoden	5
Input og antagelser	6
<i>Kilder</i>	6
<i>Scenaripecifikation</i>	6
<i>Omkostningskomponenterne</i>	6
Resultater	9
Bilag A: Modellen for omkostningsvurderinger	10

Indledning

Socialstyrelsens mål er at arbejde videns- og evidensbaseret. Vi har derfor fokus på at udvikle og implementere indsatser, der er veldokumenterede og baseret på viden om målgruppe, metode, implementering, effekter og økonomi.

Viden om økonomi indebærer optimalt set to elementer: Et estimat for omkostninger forbundet med indsatsen og et estimat for de forventede nettogevinster, der følger af indsatsens formodede effekt. I denne rapport præsenteres **omkostningsvurderingen** af **SibworkS**. Vurderingen er lavet med Socialstyrelsens model til omkostningsvurderinger. Denne beskrives kort i bilag A. For yderligere uddybning henvises til Socialstyrelsens Quickguide til vurdering af omkostninger ved sociale indsatser og metoder¹.

Omkostningerne beregnes som de gennemsnitlige omkostninger pr. deltagerforløb i et specificeret scenarie. Resultatet af omkostningsvurderingen kan være et andet, hvis forholdene i scenariet ændres.

En samlet omkostningsvurdering består af et kvantitativt estimat sammen med en kvalitativ beskrivelse af de omkostningselementer, der ikke kan kvantificeres og/eller værdisættes. Begge dele behandles ligeværdigt i den samlede omkostningsvurdering.

¹ <http://socialstyrelsen.dk/filer/tvaergaende/socialstyrelsens-viden/quickguide-til-omkostningsvurderinger.pdf>

Kort om metoden

SibworkS (SW) er et søskendeprogram udviklet i Australien målrettet søskende til børn med funktionsnedsættelser og kroniske lidelser. Programmets formål er at støtte og fremme den følelses- og adfærdsmæssige funktion hos deltagerne. Et nyere australsk studie har vist, at børn, der modtager SW, oplever færre følelses- og adfærdsmæssige vanskeligheder end deltagerne i kontrolgruppen.

Indsatsen er struktureret som en møderække, hvor børnene deltager i ugentlige gruppemøder i 6 uger. Et gruppeforløb består af 6-12 børn i alderen 8-12 år.

SW tilbydes endnu ikke som et kommunalt tilbud, men på nuværende tidspunkt afprøves programmet som en del af et forskningsprojekt på Aalborg Universitetshospital. Da programmet endvidere indeholder en tilgængelig og velbeskrevet manual, har der kun været få udfordringer i forbindelse med omkostningsvurderingen.

I forbindelse med omkostningsvurderingen har der været enkelte analyse-mæssige udfordringer, da nogle oplysninger ikke umiddelbart har været kvantificerbare, hvorfor disse i stedet vil blive beskrevet kvalitativt. Det drejer sig om visitation, transport og materialer i form af legetøj.

Input og antagelser

Kilder

Omkostningsvurderingen er udført på baggrund af de tilgængelige oplysninger om SW og stammer fra følgende kilder:

- Strohm, K. & Nesa, M.(2010): *SibworkS facilitator manual: Groups for siblings of children with special needs* (2nd ed.). Siblings Australia Inc.
- Vidensportalen: <https://vidensportal.dk/handicap/soskende-til-born-og-unge-med-funktionsnedsaettelse/indsatser/sibworks>.

Derudover har Helle Haslund fra Aalborg Universitetshospital samt Center for Handicap og Psykisk Sårbarhed hos Socialstyrelsen bistået med yderligere oplysninger om SW, hvilket har ledt til nedenstående antagelser i omkostningsvurderingen.

Scenariespecifikation

Omkostningsvurderingen er beregnet ud fra et scenarie om, at en kommune igangsætter SW. Kommunen etablerer et SW-team bestående af 2 gruppeledere, hvoraf minimum én er psykolog, mens den anden gruppeleder enten er pædagog, sundhedspersonale eller lign.

SW er ifølge manualen struktureret som et gruppeforløb med op til 12 børn i alderen 8-12 år. Erfaringer fra Aalborg Universitetshospital har dog vist, at et gruppeforløb med maksimalt 8 deltagere er mere passende for at sikre, at alle børn kommer til orde og får den fornødne opmærksomhed. Omkostningsvurderingen vil derfor tage udgangspunkt i et scenarie med 8 deltagere pr. forløb. Et forløb varer 6 uger med ét møde ugentligt, og et team forventes at kunne varetage ét forløb ad gangen 4 gange årligt.

Indsatsen antages at driftes i 5 år, og gennemførselsprocenten forventes at være på 100 pct.

Omkostningskomponenterne

Forberedelse

Ingen.

Uddannelse

Der er ingen konkret uddannelse forbundet med anvendelse af SW, men det må dog forventes, at medarbejderne afsætter tid til bl.a. at sætte sig ind i programmet, skabe kontakt til samarbejdspartnere og tage stilling til evaluering. Det antages, at hver medarbejder skal afsætte 37 timer hertil.

Vi antager, at uddannelsen har en levetid på 3 år, hvorefter det vil være nødvendigt at uddanne nye gruppeledere pga. personaleudskiftning.

Drift af indsatsen

Afholdelsen af hvert gruppeforløb er forbundet med et indledende arbejde, der antages at have et omfang på 25 timer pr. medarbejder. Dette dækker bl.a. over planlægning, opsporing og visitation af deltagerne.

Forud for det møde i hvert gruppeforløb afholdes et indledende informationsmøde om indsatsen for forældrene. Hertil afsættes i alt 2 timer pr. medarbejder, hvilket både dækker forberedelse samt selve mødet.

De to gruppeledere forventes hver at bruge 6 x 4 timer pr. forløb på møderne, hvilket inkluderer en time til forberedelse forud for hvert møde samt en time til efterfølgende evaluering pr. møde. I forbindelse med sidste møde i gruppeforløbet afholdes en afslutningsfest for deltagerne og deres familier. Det antages, at gruppelederne hver skal afsætte 2 timer ekstra til hhv. madlavning, oppyntning og efterfølgende oprydning i forbindelse med disse aktiviteter.

I forbindelse med møderne skal der afsættes ressourcer til skriveredskaber, papir, ringbind, m.v. Disse udgifter afhænger af, hvad den enkelte kommune vælger at tilbyde, men antages at ligge på 2.000 kroner pr. forløb. I forbindelse med forløbets afsluttende fest skal der afsættes penge til indkøb af mad og drikkevarer. Disse udgifter vil ligeledes afhænge af, hvad den enkelte kommune tilbyder, men antages at have et omfang på 150 kr. pr. deltager.

Endelig vil der være omkostninger forbundet med driften, der ikke umiddelbart kan kvantificeres. Disse drejer sig om transport af både gruppeledere og deltagere til og fra møderne. Denne del varierer ofte en del og kan have et betydeligt omfang. Herudover skal der afsættes midler til indkøb af legetøj, spil, film og bøger. Disse omkostninger værdisættes ikke, men må formodes at skulle udskiftes oftere, jo flere gange søskendeprogrammet afholdes.

Medarbejdernes lønniveau

SW-teamet består som tidligere nævnt af 2 gruppeledere, hvor minimum én af disse er psykolog. Denne medarbejder antages at have et lønniveau svarende til det for en psykolog i en kommune.

Den anden gruppeleders lønniveau antages i gennemsnit at svare til det for en pædagog i en kommune.

Lønomkostningerne tillægges en standard overhead på 20 pct. (se bilag A).

Investeringer i materiel

SW kræver brug af tavle eller lign. Der er derfor beregnet omkostninger til indkøb af et whiteboard samt whiteboardmaterialer (tuscher m.v.) svarende til 4.000 kr. for den samlede driftsperiode.

Hvert team har brug for videoudstyr (kamera og afspiller), da de optager deres arbejde med børnene. Det antages, at udstyret koster 9.500 kr. og skal fornyes hver tredje år.

Øvrige omkostninger

Det anbefales, at der for hvert SW-forløb foretages en evaluering af børnenes udvikling i form af en før-eftermåling. Omkostningerne forbundet hermed er ikke medregnet i denne omkostningsvurdering, men der skal som minimum afsættes tid både før og efter hvert forløb til målinger og behandling af det indsamlede data.

Tilskud

Ingen.

Resultater

Her præsenteres resultaterne baseret på ovenstående input og antagelser. Scenariet bag beregningen ses i tabel 1.

Tabel 1: Specifikation af scenariet bag beregningen

Antal driftsår	5
Antal gennemførte deltagerforløb pr. år	32

Det samlede kvantitative omkostningsestimat ses i tabel 2.

Tabel 2: Kvantitativt omkostningsestimat

Omkostning	Samlet	Kommune
Omkostninger, pr. gennemført deltagerforløb	6.339 kr.	6.339 kr.

I tabel 3 ses en opgørelse over den samlede omkostningsvurdering pr. gennemført forløb – dvs. både det kvantitative omkostningsestimat og de ikke-kvantificerede omkostninger.

Tabel 3: Samlet overblik over omkostningerne

Omkostningselement	Kvantitativt omkostningsestimat, pr. gennemført deltagerforløb	Ikke-kvantificerede omkostninger
Forberedelse	0 kr.	
Uddannelse	331 kr.	
Drift af indsatsen	5.878 kr.	Transport, legetøj
Investeringer	130 kr.	
Øvrige omkostninger	0 kr.	Evaluerings
Tilskud	0 kr.	
<i>I alt</i>	<i>6.339 kr.</i>	

Følsomhedsanalyse

Resultaterne beskrevet ovenfor er afhængige af de antagelser, som er valgt i scenariospecifikationen.

SW kan også anvendes over for søskende i alderen 6-8 år. I et scenarie med denne aldersgruppe anbefales det dog at fordoble antallet af medarbejdere for at sikre, at hvert barn får den fornødne opmærksomhed.

Tabel 4 viser resultatet for de samlede kvantitative omkostninger for et scenarie, hvor antallet af medarbejdere er ændret fra 2 til 4 medarbejdere (2 psykologer og 2 pædagoger). Alle andre antagelser i omkostningsvurderingen er uændrede.

Tabel 4: Følsomhedsanalyse

Omkostning	4 medarbejdere
Omkostninger, pr. gennemført deltagerforløb	12.147 kr.

Bilag A: Modellen for omkostningsvurderinger

Socialstyrelsens model for omkostningsvurderinger baserer sig på følgende principper:

Budgetøkonomisk opgørelse

Omkostningsvurderingens fokus er på de faktiske udgifter forbundet med opstart og drift af en given indsats eller metode, dvs. der er tale om en budgetøkonomisk opgørelse. Det betyder bl.a., at omkostningerne opgøres ekskl. moms, i det omfang den pågældende aktør er fritaget for betaling heraf, hvilket normalt gør sig gældende for offentlige myndigheder. Udgifterne opdeles på de centrale aktører - typisk kommunen og de øvrige offentlige kasser.

Den budgetøkonomiske opgørelse adskiller sig fra den velfærdsøkonomiske tilgang, som opgør og værdisætter al ressourceforbrug forbundet med indsatsen i pengeenheder (eksempelvis anvendelse af private borgeres tid). For uddybning heraf henvises til Socialstyrelsens brugervejledning for samfundsøkonomiske evalueringer².

Scenarieregning

Beregningen foretages for et eller flere specificerede scenarier, hvor der bl.a. indgår antagelser om indsatsens omfang og varighed. Disse antagelser er afgørende for omkostningsestimatet. Jo større en del af omkostningerne der er faste, dvs. er uafhængige af antal driftsår for indsatsen og/eller omfanget af indsatsen, jo mere vil omkostningsestimatet variere som følge af det opstillede scenarie. I de tilfælde hvor mange omkostninger er faste, vil det være hensigtsmæssigt at opstille flere scenarier, så man får et spænd for omkostningerne.

Bruttoomkostninger

Vi estimerer bruttoomkostningerne ved indsatsen. Dvs. at vi ikke modregner de besparelser, der følger af et eventuelt bortfald af en eksisterende indsats over for målgruppen.

Faste priser

Alle omkostninger opgøres i faste priser for det aktuelle prisår.

Omkostninger per deltagerforløb baseret på nettonutidsberegning

Resultatet opgøres som *omkostninger pr. igangsat og pr. gennemført deltagerforløb*. Disse er estimeret på baggrund af de samlede omkostninger opgjort som nettonutidsværdien (NNV) over driftsperioden.

I beregningen af NNV anvender vi en diskonteringsrate på 4 pct.

² <http://socialstyrelsen.dk/filer/tvaergaende/socialstyrelsens-viden/samfundsokonomisk-evaluering-pa-socialområdet-brugervejledning.pdf>

Opstartsomkostninger

Vi beregner også opstartsomkostningerne. Opstartsomkostninger omfatter omkostninger til de aktiviteter, der skal gennemføres, inden driften af indsatsen kan gå i gang.

Restværdi af investeringer

Som udgangspunkt medregner vi restværdi af investeringer, der evt. ikke er afskrevet ved driftsperiodens udløb. Hvis der fx foretages en investering ved opstart på 100 kr. med en levetid på 10 år, vil omkostningerne i et treårigt projekt beløbe sig til 30 kr. hvis man ser bort fra diskonteringsraten. Såfremt der ikke er medregnet restværdi, har vi angivet dette under beskrivelsen af den pågældende investering.

Overhead

For nogle omkostningselementer kan der være dele af ressourceforbruget, der ikke fanges med det anvendte prisestimat. I de tilfælde tilføjer vi et overhead på omkostningen. Dette gælder bl.a. for omkostninger til medarbejdere. Her bruger vi lønudgifterne som prisestimat og medregner et overhead for de øvrige omkostninger til medarbejdere (fx udgifter til medarbejderadministration, kontorplads, IT m.v.).

Enhedspriser og centrale parametre

Omkostningsvurderingen er baseret på en række enhedspriser og centrale parametre, der er generelle i den forstand, at de kan gå på tværs af indsatser. Disse omfatter:

- Diskonteringsrate (4 pct.)
- Standard overhead (20 pct.)
- Deflator (forbrugerprisindekset)
- Timenorm for offentligt ansatte (1.418 timer)
- Lønninger for offentligt ansatte: (Kommunernes og Regionernes Løndatakontor)
- Estimat for rejseomkostninger og dagpenge ved overnatning indenlands og udenlands
- Satser for hoteldispendation ved overnatning indenlands og udenlands
- Estimat for udgifter til teknisk udstyr.